

Iniekcje z toksyny botulinowej – kurcz powiek, retrakcja, nadmierne łzawienie

CENTRUM MEDYCZNE ORBITA

ul. Mińska 25A, lok. U10
03-808 Warszawa
tel. +48 22 847 44 50

kontakt@centrummedyczneorbita.pl
www.centrummedyczneorbita.pl

Toksyna botulinowa typu A, czyli jad kiełbasiany, jest bardzo dobrze poznanym produktem leczniczym, z powodzeniem wykorzystywanym w medycynie estetycznej. Stosowany jest w celu wygładzenia zmarszczek, poprawy symetrii i proporcji twarzy, a także w leczeniu kurczu powiek, retrakcji, nadmiernego łzawienia, podwinięcia powieki, nadpotliwości, bruksizmu, czy migren.

Spis treści

	<i>strona</i>
1. Czym jest toksyna botulinowa i dlaczego jest wykorzystywana do redukcji zmarszczek?	3
2. Czy Toksyna botulinowa jest bezpieczna?	3
3. Czy wszystkie zmarszczki można usunąć za pomocą toksyny botulinowej?	4
4. Czy toksyna botulinowa ma zastosowanie tylko w medycynie estetycznej?	5
5. Jak przebiega zabieg wygładzania zmarszczek za pomocą toksyny botulinowej? Czy jest bolesny?	5

	<i>strona</i>
6. Jakie są zalecenia po zabiegu iniekcji toksyny botulinowej?	6
7. Kiedy pojawi się efekt zabiegu iniekcji toksyny botulinowej i jak długo będzie się utrzymywał?	6
8. Jakie są przeciwwskazania do stosowania toksyny botulinowej?	6
9. Jakie mogą być powikłania po iniekcji toksyny botulinowej?	7
10. Jak długo trwa zabieg iniekcji toksyny botulinowej i czy jest bolesny?	7

1.

CZYM JEST TOKSYNA BOTULINOWA I DLACZEGO JEST WYKORZYSTYWANA DO REDUKCJI ZMARSZCZEK?

Toksyna botulinowa (botulina) to toksyna wytwarzana przez bakterie beztlenowe zwane pałeczkami jadu kiełbasianego (*Clostridium botulinum*). Spośród siedmiu znanych serotypów toksyny botulinowej (A,B,C,D,E,F,G) w medycynie zastosowanie znalazł jedynie serotyp A. Mimo, iż czystą, krystaliczną formę BTX-A wyizolowano już w 1946 r., a dokładny mechanizm jej działania poznano w latach 50. XX w., to zastosowanie w medycynie znalazła dopiero w 1980 r. Po raz pierwszy w celach terapeutycznych została ona użyta przez okulistę dr. Alana Scotta do leczenia zezów. Od tego czasu toksyna botulinowa typu A na stałe weszła do arsenału środków terapeutycznych, stosowanych w wielu dziedzinach medycyny, m.in. w leczeniu kurczu powiek, połowiczego kurczu twarzy, dystonii, kręczy szyi, zaburzeń połykania, relaksacji blizn i przykurczów pooperacyjnych i pourazowych, w leczeniu spastyczności u dzieci z porażeniem mózgowym, nadpotliwości dłoni, stóp i pach. Botulina może też uwolnić nas od bólów głowy – podana w odpowiednią okolicę czoła i karku leczy migrenę. W okulistyce botulina, jak już wcześniej wspomniano, jest stosowana do leczenia choroby zezowej, a także retrakcji powiek czy niedomykalności szpary powiekowej u osób z porażeniem nerwu twarzowego. Pierwsze doniesienia o zastosowaniu toksyny botulinowej w medycynie estetycznej pochodzą

z początku lat 90. XX w., kiedy to Curruthers i Blitzer opublikowali prace opisujące zastosowanie toksyny botulinowej typu A w korekcji zmarszczek skóry twarzy, zwłaszcza gładzizny, poziomych zmarszczek czoła, zmarszczek okolicy zewnętrznych kątów oczu („kuzych łapek”), a także zmarszczek skóry szyi.

2.

CZY TOKSYNA BOTULINOWA JEST BEZPIECZNA?

Tak. Terapia toksyną botulinową jest bezpiecznym i efektywnym narzędziem korekcji zmarszczek skóry twarzy. BTX-A znajduje także zastosowanie w wielu innych wskazaniach kosmetycznych, a ich zakres nieustannie się rozszerza. W rękach wprawnego operatora toksyna botulinowa pozwala dokonać nieinwazyjnego odmłodzenia skóry, jednocześnie zapewniając Pacjentowi komfort, bezpieczeństwo i szybkość terapii. Aby osiągnąć optymalne efekty leczenia i uniknąć komplikacji, konieczna jest jednak solidna wiedza na temat mechanizmu działania toksyny, doskonała znajomość anatomii oraz zasad prowadzenia terapii. Dawka BTX-A toksyczna dla człowieka wynosi 40MU/kg, co dla osoby ważącej 70 kg daje 2500-3000 MU. Najczęściej stosowane dawki jednorazowe w medycynie estetycznej mieszczą się w zakresie 20-100 jednostek preparatu. Istnieje zatem bardzo szeroki margines bezpieczeństwa między dawką terapeutyczną, a toksyczną.

3.

CZY WSZYSTKIE ZMARSZCZKI MOŻNA USUNĄĆ ZA POMOCĄ TOKSYNY BOTULINOWEJ?

I tak, i nie. Głównym estetycznym wskazaniem do zastosowania toksyny botulinowej jest likwidacja zmarszczek mimicznych twarzy i szyi. Najczęściej leczeniu podlegają:

- » zmarszczki pionowe gładziny czoła, tzw. „lwia zmarszczka”,
- » zmarszczki zewnętrzne kątek oczu, tzw. „kurze łapki”,
- » zmarszczki poziome czoła, zmarszczki grzbietu skóry nosa, tzw. zmarszczki „królicze”,
- » zmarszczki promieniste wargi górnej i dolnej, tzw. „zmarszczki palacza”,
- » zmarszczki okolicy brody (fałd bródkowy, „skórka pomarańczowa”),
- » zmarszczki kątek ust, tzw. „linie marionetki”,
- » zmarszczki pionowe mięśnia szerokiego szyi, tzw. „indyjskie gardło”,
- » zmarszczki poziome szyi, tzw. „pierścienie Wenus”,
- » korekcja opadających brwi,
- » korekcja uśmiechu dziąsłowego,
- » korekcja obniżonych kątów ust.

W niektórych przypadkach zastosowanie BTX-A pozwala na osiągnięcie spektakularnych rezultatów, podczas gdy poprawa uzyskiwana w innych rejonach może być nieco mniej efektywna. Najlepsze rezultaty, dające wysoką satysfakcję uzyskiwane są w przypadku korekcji zmarszczek pionowych i poziomych czoła oraz tzw. „kurzych łapek”. Na skuteczność leczenia ma wpływ nie tylko okolica poddawana zabiegowi, ale także wiek Pacjenta. Musimy bowiem pamiętać, iż u osób młodych zmarszczki ujawniają się jedynie podczas ruchów mimicznych twarzy – śmiech, gniew, zdziwienie, są to tzw. zmarszczki dynamiczne. Osłabienie funkcji mięśni, których skurcz wywołuje pojawienie się owych zmarszczek przyniesie wówczas pożądaną efekt. Z upływem lat skóra traci elastyczność, mięśnie wykazują cechy zwiotczenia, a zmarszczki stają się zmarszczkami utrwalonymi, statycznymi, obecnymi również w spoczynku. Samo osłabienie mięśni za pomocą toksyny botulinowej u osób ze zmarszczkami statycznymi nie spowoduje pełnego wygładzenia zmarszczek, które są powodem ich niezadowolenia. W przypadku zmarszczek utrwalonych należy rozważyć zastosowanie innych metod, tj.: iniekcje z wypełniaczy tkankowych, czy zabiegi poprawiające napięcie skóry (np. Pelleve).

4.

CZY TOKSYNA BOTULINOWA MA ZASTOSOWANIE TYLKO W MEDYCYNIE ESTETYCZNEJ?

Nie! Jej właściwości wykorzystuje się w leczeniu wielu przewlekłych i uciążliwych chorób. Toksyna botulinowa używana jest w leczeniu:

- » kurczu powiek (blepharospasm),
- » retrakcji powiek,
- » choroby zezowej,
- » niedomykalności powiek w porażeniu nerwu twarzowego,
- » nadmiernego łzawienia w przypadku bloku czynnościowego, wynikającego np. z porażenia nerwu twarzowego,
- » dystonii miejscowych i uogólnionych,
- » łagodnego podwinięcia powieki,
- » zespołu suchego oka,
- » zaburzeń połykania,
- » relaksacji blizn i przykurczów pooperacyjnych i porazowych,
- » w leczeniu spastyczności u dzieci z porażeniem mózgowym,
- » migren lub napięciowych bólów głowy,
- » nadpotliwości dłoni, stóp, pach i czoła,
- » bruksizmu związanego z nadmierną pracą mięśni żwaczy.

5.

JAK PRZEBIEGA ZABIEH WYGŁADZANIA ZMARSZCZEK ZA POMOCĄ TOKSYNY BOTULINOWEJ? CZY JEST BOLESNY?

Zabieg wykonywany jest przez lekarza posiadającego wymagane kwalifikacje, posiadającego doświadczenie w wykonywaniu procedur z zakresu medycyny estetycznej. Po zbadaniu Pacjenta, lekarz dokładnie omówi przewidywany, możliwy do uzyskania za pomocą toksyny botulinowej rezultat. Po dokładnym demakijażu (w przypadku Pań) oraz zdezynfekowaniu skóry, po dokonaniu oceny stanu skóry oraz zmarszczek i przeprowadzeniu analizy aktywności ruchowej poszczególnych grup mięśniowych, ustalone zostaną miejsca iniekcji oraz określona potrzebna do terapii dawka toksyny botulinowej. Następnie toksyna botulinowa zostanie precyzyjnie podana jednorazową strzykawką, zaopatrzoną w bardzo cienką igłę, bezpośrednio w mięsień we wcześniej określonych miejscach. Zabieg nie jest bolesny, nie wymaga znieczulenia, jednakże u osób bardziej wrażliwych, miejsca wkłucia można znieczulić preparatami miejscowymi. W zależności od liczby okolic poddawanych terapii zabieg trwa 15-30 min.

6.

JAKIE SĄ ZALECENIA PO ZABIEGU INIEKCJI TOKSYNY BOTULINOWEJ?

W ciągu kilku dni po zabiegu zaleca się unikania picia alkoholu, palenia papierosów, przyjmowania pozycji horyzontalnej, silnego pochylania się do przodu, uprawiania sportu oraz korzystania z sauny, solarium czy basenu (w celu zapobiegania infekcji skóry). Nie powinno się również dotykać lub masować miejsc iniekcji. Zaleca się natomiast wykonywanie ćwiczeń mięśni mimicznych twarzy przez podnoszenie i marszczenie brwi i okolicy ostrzykiwanej po 10 razy co 15 min przez 4 godz. po zabiegu, co zwiększa wiązanie BTX-A.

7.

KIEDY POJAWI SIĘ EFEKT ZABIEGU INIEKCJI TOKSYNY BOTULINOWEJ I JAK DŁUGO BĘDZIE SIĘ UTRZYMYWAŁ?

Efekty kliniczne działania toksyny botulinowej – wygładzenie zmarszczek w okolicy poddanej zabiegowi - zaczynają być widoczne już po 24-48 godzinach. Pełny efekt iniekcji zwykle jest obserwowany po 7-14 dniach od zabiegu i utrzymuje się przez kilka miesięcy, śred-

nio 3-7, sukcesywnie słabnąc. Po kilku miesiącach od zabiegu nerwy stopniowo odzyskują swoją dawną czynność, a rozluźnione mięśnie zaczynają się kurczyć, co wiąże się z ponownym pojawianiem się zmarszczek. Aby móc cieszyć się uzyskanym rezultatem zabieg należy powtarzać co ok. sześć miesięcy. Co ciekawe, po kolejnych kuracjach, efekty działania toksyny botulinowej mogą utrzymywać się znacznie dłużej. Również w przypadku odstąpienia od powtórzeń zabiegu, pacjenci odnoszą korzyści nawet z pojedynczej sesji. Twarz już po jednokrotnym zabiegu – czyli około półrocznym okresie działania toksyny botulinowej – wygląda młodziej, jest bardziej wypoczęta, a zmarszczki ulegają spłyceniu. Dzieje się tak dlatego, że przez pół roku nie wykonując ruchów mimicznych dajemy skórze „odpocząć”.

8.

JAKIE SĄ PRZECIWSKAZANIA DO STOSOWANIA TOKSYNY BOTULINOWEJ?

- » zmarszczki statyczne i wiotkość skóry,
- » stany zapalne i infekcje skóry w miejscach planowanej iniekcji,
- » choroby przebiegające z zaburzeniami przewodnictwa nerwowo-mięśniowego,
- » nadwrażliwość lub uczulenie na składniki preparatu (BTX-A, ludzkie albuminy),

- » stosowanie leków obniżających przewodnictwo nerwowo-mięśniowe: aminoglikozydy, sukcyńlocholi-7 na, aminochinolony, D-penicylamina, cyklosporyna, linkomycyna, tetracyklina, polimyksyna,
- » ciąża i okres laktacji,
- » zaburzenia krzepnięcia, stosowanie leków przeciwkrzepliwych.

9.

JAKIE MOGĄ BYĆ POWIKŁANIA PO INIEKCJI TOKSYNY BOTULINOWEJ?

Terapia toksyną botulinową jest bezpiecznym i efektywnym narzędziem korekcji zmarszczek skóry twarzy. Jednakże, jak każda terapia, nie jest pozbawiona ryzyka wystąpienia działań niepożądanych. Komplikacje występujące w nielicznych przypadkach mają charakter przemijający. Do najczęściej opisywanych powikłań, obserwowanych po podaniu toksyny botulinowej należą:

- » przejściowy dyskomfort i ból w miejscu iniekcji,
- » obrzęk lub zasinienie w miejscu iniekcji,
- » brak lub niepełny efekt,
- » opadanie brwi,
- » opadanie powieki górnej,
- » podwójne widzenie,
- » brak lub zaburzenie mimiki twarzy,
- » produkcja przeciwciał.

10.

JAK DŁUGO TRWA ZABIEG INIEKCJI TOKSYNY BOTULINOWEJ I CZY JEST BOLESNY?

Czas zabiegu wynosi ok. 15-30 min, zabieg nie jest bolesny, ale w razie potrzeby można zastosować znieczulenie miejscowe w celu poprawy komfortu Pacjenta. Ważne jest, aby zabieg przeprowadzał lekarz posiadający odpowiednie uprawnienia i doświadczenie.